

HARRY VAN DOVEREN

voetbal in de longen

Gaia Chapbooks

Harry van Doveren
voetbal in de longen
gedichten

Tekst © Harry van Doveren, 2024

ISBN 978-1-304-70781-9

voetbal in de longen is deel 28 van de Gaia Chapbookreeks

'Will you allow me to lie in the grass?'

Paul Bowles

voetbal in de longen

tot gister was elke gebeurtenis in de benedenstad uniek .
harmonie viel mij daar toe . tot vandaag . nu is zij verwickeld
geraakt in een strijd met het rapaille van de wind die er een
humanistische ravage van maakt met woeste geluiden . verschuil
me onder een diepe horizon . weet niet voor hoe lang . niemand
heeft mij daarover bericht . besluit een hut te bouwen van zachte
materie zonder emotie zonder ratio . laat de nacht lang genoeg
zijn om de scepter die mijn zon inneemt te weerstaan

. MORGEN | DE UITKOMST VAN VANDAAG

stond in mijzelf binnen voor het buitenraam . de wind zette mijn kraag op . veegde zijn handen af aan het gras . het water trommelde ik op een kladje . het was alweer de eerste dinsdag in september . de bovenstad was buiten niet te horen . haar drempel hield het contact met de kelder gesloten

. KIKKER IN DE KELDER

haast was blind en werd begraven in het leven . de natuur van al
mijn haarvaten . haast was een zelfbegraver zonder horizon .
speelde catenaccio in de eerste helft . in de tweede helft als een
onaffe tweeling . al in de jaren '70 bleef zijn spel puntloos steken
op het gekrijte gras van Adorno of van Nietzsche

. ELKE BAL STUITERDE IN GOLVEN AAN

feiten nemen de juiste afslag door de helft van de helft van de storm voor waar aan te nemen . kenners zeggen dat kranten zo ook over Cumulus berichten . alle kranten weten heel bekwaam het aantal feiten minus het aantal vergissingen op nul te houden

. FEITEN ZIJN POËZIE IN HET RAUW

deze stad wil mijn vrouw zijn geen meneer . verderop slaat een meteoriet in op mijn leven van haar . draag deze materie als een schaduw uit mijn dag . zo draagt mijn vrouw zijn splinterveren van hout . deze stad wil goed zijn voor hem voor haar geen meneer met een paraplu . wij willen samen zijn als 1 onder het dak van Gare du Nord . een Stahlhelm tegen neerstortende ballonnen . een veste tegen prikkende vingertjes . horizontale meneren betasten mij als vrouwen met vouwen achter de plinten . de meteoriet vraagt of wij als vrouw een meneer met hen één willen worden

. GENDER BUSINESS CONFUSION MODEL

we oefenden met elkaar een beetje achter de deur van a sort of winkel aan een plantsoen met een zwerfsteen en een boom . tot druppels van licht aan ons kleefden . de receptioniste van het hotel ruilde haar sleutel met onze paspoorten . op 1 boven bestond een wereld waar we rijker werden . we lesten onze dorst met de jaren van weggereisd te zijn geweest . de volgende ochtend wachtten onze gasten aan de bar . wij én zij en hoe aardig . voor een drankje droeg iedereen een gedicht voor . ik las iets van Reverdy . ----- la danse . le soir . parmi les lumières des arbres ... later . weer terug op de kamer hoorden we bij het binnenkomen a.u.b. niet op de muren schrijven . we beoefenden het dragen van een boek tot achter de komma van de deur . bonden de strijd aan met de moeder van de familie die ons liefdeloos had vastgebonden in de spiegel van een alsof-pashokje . ze spande haar riem zo strak om ons heen dat alles fluïde werd op het plein van dure slash en goedkope vis van a sort of winkel . buiten wapperde de wind . de vlag van het Ancien Régime zaaide klapprozen op de stenen voor de namen

. OP DE HUID VAN HET HART

eerder . het was rond de tijd dat Marianne Moore haar POETRY reciteerde dat mijn nerveuze bewegingen juist niet verdwenen . op mijn 18e begon ik ik-letters uit andermans woorden te gebruiken . sleepte mezelf daarmee richting vertwijfeling . tot mijn sleets geworden denim-pad uitkwam in het oerwoud van de poëzie waar mijn tweeling toeval en wanhoop een sectie trof met nieuwe stammen . daar bleven mijn onvruchtbaar geworden ik-letters kleven aan nieuwe letters en aan tekens die nog niet bestonden groeide geluk vanzelfsprekend

. HET RNA VAN DE POËZIE | NA NILS AALL BARRICELLI

taal klinkt naar kruipnagels . naar nee ik niet . taal is ik niet na
een wandeling over kronkelige regels . zonder zuurstof kom ik
niet . taal was ooit van de nee-tijd . de nu-taal is van de ja-maar-
tijd . taal wordt nooit inclusief . nooit een niet-taal van plus 1 in
mij en dan nog niet samen . samen is de taal die droomt van
dromen . stickers van de tijd . taal-tijd is wat is . is is zoveel als
ja-maar en even precies als de priem in mijn oog . alsof wij
samen in de taal waren . uit de tijd . dat vreemde ding . een
worldglobe eaten by a worm of fear by Miki Uemura

. DE TIJD IS JA MAAR JIJ NIET

schrijf ik verticaal opdat ik op een dag een ander word of houd ik mezelf gronddoelgericht . op wat mij vertrouwd is? . op één ik-letter van na de kunst uit een ander? . neemt horizontaal de tijd beter dan een vrouw? . waarom was ik nooit eerder zo verbijsterd over mijn eigen inconsequenties? word ik onfatsoenlijk als ik mijn gedachten deel met de lezer? . vind ik vader een vector? . was hij de eerste die mijn naam schreef . cursief . weifelend omdat hij er niet op kon vertrouwen dat ik ooit afdoende zou worden

. STAAND VOOR DE AFVOER MET EEN PEUK

mijn huidige crisis is een inzichtscrisis . mijn eerste begreep ik nog als de natuurlijke inzichtscrisis van wordendzijn . niet onlogisch . crises zijn noodzakelijk om tot nieuwe theorieën te komen schreef T.S. Kuhn . ik heb lange tijd sympathie gehad voor deze stelling . ik schroomde niet mijzelf een ervaringsdeskundige te noemen . zo weet ik nog dat mijn eerste crisis begon op natuurlijke wijze met semen dat van pang ging waarna ik als een lege amoebe naar het rif begon weg te drijven . vandaag de dag zou ik niet verder komen dan daar met wie ik vanaf toen dichtte

. ZONDER LICHT GEEN SPIEGELS

jaren geleden (mijn dichterlijke aspiraties waren in een diep industrieel moeras weggezonken - versta me goed . ik bedoel daarmee geen leeg poëtisch oord . verre van) pikte ik tegen mijn gewoonte in vier liftende punkers op bij een benzinstation onder Wiesbaden . ze vroegen me of ze mee mochten rijden naar de grens bij Eindhoven . zij vertelden dat ze Hongaarse rappers waren onderweg naar een podium elders . zo een die ik ook eens zocht . we raakten aan de praat over rap . al ter hoogte van Keulen citeerde ik The Hollow Men van Eliot . noemde het als mijn voorbeeld van een rap-tekst . hun uitbundige reactie verbaasde me (nu . jaren later nog steeds) . wat bleek . dit gedicht stond op hun set-list . later ontving ik van hen een cassettebandje . natuurlijk wilde ik niet achterblijven en stuurde hen op mijn beurt de The Hollow Men als tergende rap van Kees van Baaren . in dat jaar passeerde ik de grens van blijvende dichters

. MICRO-VLUCHTELINGEN OP DIE AUTOBAHN

noem het onnauwkeurig hoe het zo komt dat S. ooit even mooi was als Cassandra . niemand vraagt mij of ik ooit even mooi was als Apollo . iedereen die mij opzoekt komt voor een gesprek over S. . iedereen wil alles van haar weten . natuurlijk wil iedereen dat S. terugkomt . ik ken haar als iemand die niet aan niet-terugkomen denkt . ik weet zeker dat ze terugkomt . straks of morgen of eventueel jaren later . ik weet dat S. dan weer even mooi wil worden als Cassandra . ik wil dat zij komt . ik moet haar vertellen over mijn lievelingsvogel . deze stierf op dezelfde dag als Apollo . ook wil ik haar vragen of zij het was die mij als een jongen voor het raam zag staan . of zij mijn naam op Apollo vind lijken . en als ze nog even blijft dan vertel ik haar over de boom voor het raam die Vasalis in mij kapte . om mijn kruin . mijn vader trok mijn verwaaide kop niet . in de oorlog groef hij drie verbrande soldaten uit de loopgraven . komt zij wil ik met haar naar zijn graf . noem het onnauwkeurig hoe het zo komt dat van Gemeinsam . Achtsam . Leben . dat beladen da sein . so sein . nah . sein . dat da sein

. S. KOMT

wetenschap gaat er één begrafenis per keer op vooruit . vergelijk
het met het rangeren op het spoor . de dood kan zich daarna
vervoeren . Olga Tokarczuk's RUSTELOZEN voelt als ik ben al
na een eerste poging goed . ze laat me spreken over honing . over
tongen op de trein doen . om de dood te voeren . om een kikker
te besnijden tik ik haar mijn begrafenisgedichten terug tot in hun
eigen leven

. KUNST IS IK | WETENSCHAP IS WIJ / CLAUDE
BERNARD

twee losse vectoren schreven elkaar in word perfect . S. over de rol van de overtuigde vogel en ik over mijn avonturen als de schuwste barbeel in de Seine

. AAN DE BOOT VAN BLAUW BEGONNEN

er was sprake van een temperatuur toen de zomers schaatsten op de ondergelopen akkers . de winters spraken over de zon toen een steen werd gelegd zonder spatie op een apostrofe . toen mijn oog viel op de vuurtoren was er sprake van een onrijpheid . ik bewaarde placenta's onder een acacia in de jaren dat ik geen rekening hield met de hinderlagen van postzegel-verzamelaars achter balies . er is een tijd geweest dat ik me verstopte onder het aanrechtkastje waar ik elk geluid van de vreemde die eerst zijn loden jas over de mijne hing kon horen . een tijd dat er nog geen sprake was van toen

. LAAT EN DIEP

ik kan onmogelijk sterven . ben daar te langzaam voor

. DE TREIN NAAR HET FRONT HEEFT VERTRAGING

'waar en wanneer zijn één woord bij een stam in Afrika' zei de
conciërge van de stad . 'later zal iedereen worden geatomiseerd .
waar en wanneer blijft giswerk weet dat ik elke nacht
midden op de brug wacht . op een katalysator . op durf . op het
bezit van een tragedie . op het materiaal van een ziekte . op
Vega . op eksters . op wrang en fijn samen'

. PUNTZETZUCHT

schrijf dit naar aanleiding van een artikel over industriële spionage in der Spiegel van 25 juni 1968 met een begeleidende foto van iemand met een luister-apparaat in zijn oor . Paul Celan merkt daarin op dat DIE WELT OHNE ZUNGE UNS BEREDET . ik neem zijn naam in als statie-poëzie . roep luid om de heer van zijn huis . onvertaalbaar stenig mochten mytho-logen zich bedenken . schrijf zijn naam over als een glos uit de bijbel of terloops in een voetnoot onder mijn naam . vijf minuten voelen als centimeters . tijd en ik worden korter . niet uit noodzaak maar als een gegeven . zie in het spiegelend raam van de trein . binnen . las de brief te vroeg voor de post . mijn ogen passeren een akkermechanisme . buiten blijft een voetganger aan aankomen denken

. BRIEF OVER DE BOER VAN PARIJS

alweer zijn de jonge mensen ontevreden over mij . net als ik toen en iedereen toen over alles . stop dit stop dat . hi ha happening . alleen is nu vanaf toen bezien anders . ik heb me nooit onveilig gevoeld werd ik aangesproken door efemere lieden . woorden . regels . ik was al voor Louis T. Milic en voor Georges Perec toen ze nog dood waren . noem het maar analoog dat ik als slaaf van bits de jonge nibbles at in de keuken waar ik eerder vanonder een kastje hoorde wat er allemaal stond te gebeuren . hierover nabloemend in het gras van Panhandle werd ik net als iedereen toen belaagd door alles . bij deze . ik kom as. zaterdag

. BLIJF GENEIGD MEZELF IN DEZE KALM TE ZIEN

te doen . te beginnen met de gaten in het mystieke contained te
dichten . af te schalen . cirkels te trekken om al mijn inerte
relaties heen . excentriciteiten te centrifugeren om in één punt uit
te komen . om daar . recht in mijzelf tenslotte

. INTERCONTINENTAAL SPREKEN OVER SATELLIETEN

mijn kaartenbakken zijn gevuld met citaten over de dichter die diepgang zocht in de Seine om $\frac{1}{2}$ zijn vaderland $\frac{1}{2}$ zijn moederland en om meer dan 1 tragedie . ik hield schaamte voor mijn zwemhuid en mijn uitgesproken kaarten in de urnen van het geloof . ik was van stof waar ik toen van hield . ook van de mechanische ijsberen in de gangen van W. . even machinaal was mijn Cioran adoratie om zijn respect voor deze dichter . ik hield zijn stellingen bij . $\frac{1}{2}$ e zinnen tussen blauwe lijntjes . wie ik werd vond daarin een negatieve lente . hou hem ten goede

. EEN VERDRIETIGINGSGEDICHT

padvindertje gespeeld . vuurtje gestookt . graspijpje gerookt . hoe zou het zijn met kikker? . hoe ik werd begraven na het kussen? . met een plank tegen mijn wang . wat ik doe met analoge problemen? . ze vergeten . hoe noemde de hopman het residue na het vrijen ook al weer? . ' -----' . hoe regende omgekeerde spijt na de opera? . een dag ein Regenschirm lang

. JONGENS ONDER ELKAAR

heb verlangen ingezet voor het behoud van mijn bos als tegenkracht op de onaffe kruinen van het alsmaar mekken over het onbereikbare . toch groeit er concensus op het punt waar we samen staan (je begrijpt wel wat ik bedoel) . ik daal de trap af en laat mijzelf achter . buiten werp ik de snoeitang in het water om beter te kunnen veinzen dat ik mijzelf ben gebleven

. SNOEIWERK

opzettelijk onbedoeld beangstigend vreemd . begin opnieuw te tellen om mijn aandacht af te leiden van de stoepregels . wil beter na kunnen denken over de vraag HOE KWAM MAHLER THUIS NA ZIJN FREQUENTIES? . ik van achttien toen noemde deze vraag onbeantwoordbaar vreemd . verboden vreemd zelfs . zo begon mijn tekortschieten in lettergrepen in naakt in naakt in naakt in de vacht van de zebra in de badjas van een ochtendmens met aan stoelpoten zagen . met te blijven vragen WAARHEEN LEIDEN DE REGELS? . naar smoesjes of naar de laatste dief in huis?

. ZWEEDSE MUILTJES OP DE ZEBRA IN DE
CROESELAAN

aan gematerialiseerde stilte hecht een licht vreemde erotiek .
WHY SHOULD YOU CARE ABOUT WHAT OTHERS THINK
OF YOU? . en aan langzaam een filosoof ontmoeten kleeft na
vijf keer het onzekere willen

. 2 HORIZONTAAL - FEYNMAN IN EEN
KRUISWOORDPUZZEL (9)

. lief water . no friction wear out water . slepende vooruitzichten
keren terug . aprilgroen . de vogels . de dwaze dingen tussen de
wortels . het riet . ik was mijn groente met sneeuw . aan de
overkant bloeide vorig jaar nog brem . afgelopen winter was er
geen mist . dank je mist . vandaag verlang ik naar een zon naar
damp die mij verandert in geuren . in druppels neem ik alle
kleuren in mij op . mijn gezicht weerstaat klappen . ben je
religieus? . begrijp ik je daarom niet? . stop de klokken! please!
geef mij je liedvaste vlag met westwaartse vooruitzichten terug .

. WERKWOORD VERDRINKEN

onbekommerdheidsblazen op de hoofdweg . de rivier op de
nevenweg . mijn krimpsteek typefout . ben achteloos op deze late
avond . het is na een schotel . de hoofdweg zonder deksel . in een
rechthoek staren mensen naar het plafond . Laotianen richten hun
pijlen op Phaya Thaen . zij dwingen hem tot regen . waar vind ik
mijn god? wie let op mij? wie doet wat ik wil? ik zie niemand
meer letten op iemand . onbekommerdheidsblazen camoufleren
mijn krimpsteek typefout . homo bulla warrelt wit op in de
nevenweg tussen gross Wasser und die sanften Ufer

. EGON SCHIELE - MUZIEK BIJ HET VERDRINKEN

aan het einde wacht het wit in wisselende talen . als licht dat zich
door niets laat verstoren . in wit ontbreek ik nergens . ook niet in
het gangetje achter de tempel . alle kleuren zijn daar onzichtbare
klanken . rood klinkt naar het oosten . groen naar het zuiden .
vanaf het midden rijmt elke ademhaling in het hart

. NALATENSCHAP BIJ LEVEN / ABABCDCDEFEGG

mijn weg door de gebouwen telt alle traptreden . dubbel zo veel
gietbrons aan de kleivoeten van de vallende man . hoe dat kan
verplaatst zich naar de onkosten . naar de afdalende vrouw in het
blauw

. SYNCOPE VAN DE STAD | OP DE TRAP VAN OSKAR
SCHLEMMER

gister zes februari stonden mijn woorden op het podium . had alle woorden van voorgaande dagen en jaren bewaard voor deze ene avond . ik stond op de schoenen van Eugène Jolas . vooraf had ik mijn rug recht geoeffend op eigen hakken . ik stond voor een betere propaganda van mijn standpunten over naïef-emotieïsme . niettemin moeizaam zuchtte ik mijzelf door de winden van vlinders en andere entiteiten heen . na afloop telde ik mijn gewrichten onder alle stoeptegels . vier van de vijf woorden werden niet begrepen . er werd niets begrepen . wel gevonden . iemand noemde mij Harry van Babel . terug thuis probeerde ik bij een raga in slaap te geraken met een James Schuyler als boei op mijn schoot

. MOCHT JE OOIT DEZE REGELS LEZEN, -

van Gerrit Benner geleerd om niet te denken bij het maken . ik moest maar wat kloven in mijn schap . inkt verstouwen op bergen waterijs om van het tegendeel te genieten waar John Berger een koe had . nee . op het fietspad . nee Annie nee . niet naar Lennisheuvel . '.....' ik heb nooit gehouden van de harige augurk uit haar tuin . nooit van de groei als staak . ik was altijd maar voor één minuut anti-school . op eigen houtje leerde ik daar eenzaamheid kennen (mijn eerste woord) . alle volgende woorden werden makkelijker . er volgden ook betere . die van mijn vader . een oudere man die zijn vader

. TELESCOPISCH MET EEN LOEP

meningen amalgeren onder kluiten

. 1500 KILOGRAM ZAND

weerwisselingen . ongedurige middeleeuwen . vanaf morgen bestaat elke volgende dag uit een winter om uit te spreken als hungry winter this winter . laat ik alvast wennen aan de wind in de helmharen . aan de lichamelijke gewaarwording van pericoloso sporgesì achter de sneeuwtraliës . gister liep ik nabij de Veerkade te hoop tegen stilstaande feiten . wilde het gezag bevrijden van mijn wereld waar gevallenen op het punt staan om het land afbreken . in het blauw van boven hoorde ik sterven zeggen 'en wat te denken van een moderne soldaat én van Lysistrata in deze lhbt-jaren?' . sinds gister bestaan er geen ongevaarlijke zomers meer voor mij want ik ben alleen . zonder Maya Angelou zonder vruchten zonder bloemen zonder bijen zonder geduld zonder hulpmiddelen . o is de trouble with a Japanese translator in Ohara . ik moet daar gelukkig van worden . ook als de laatste bus niet komt . ook als het geen weer meer is om naakt naar huis te lopen

. WAT WE WILDEN HOREN OVER MODERNE SOLDATEN

'niemand overleeft een bijbelverhaal' sprak de oorlog 'en in gevallen van vlagwaas worden de ingewanden van de egos gegeten' . alle voor-doden vloekten en tierden . alleen hoop overleefde door voor-te-zwijgen

. OMDAT IN DE OORLOG

weekdieren zullen mij later verderop tussen het water en het zand vinden . even stil als duister . het kaartje voor Godot in mijn borstzak nog ongebruikt . misschien dat mijn horloge dan nog tikt . de blikken van de lui op de kade en hun kreten zullen nog even blijven . ik weet zeker dat na mijn afvaart hun koelte mij al gauw vertrouwd zal voelen

. WAARHEEN?

te dichten te schaven te halen de juiste adem uit steen . ik bestrijd
mijn oorlogspoëzie met nieuwe zuurstof . na elke strofe volgt
eerst een dwaze episode onder het ijs . barbeel is een beste vis in
de Seine . op de brug staat uitzicht op ginds . ik denk aan een
vergeten laagje in mij dat niet te dichten is . atomen raken snel op
in dit papier . pinot noir drinkt langer met minder tannine .
'vandaag is de zon heter dan gister' . geen zon meer dan 1 zal ik
zien . wat er met mijn woorden zal gebeuren is aan de mazen in
de inkt

. NA EEN DWAZE EPISODE ONDER HET IJS

Harry van Doveren

Poëzie

Nagelvaste Kalktriller, Zeepblind, 2010

Rumoer van de Nacht, Opwenteling, 2013

Ik ben een punt, Opwenteling, 2016

(+ poëzie van Hans Arp en Kreek Daey Ouwens)

Rond is Moeilijk, Opwenteling, 2017

Mijnheer Cros, IJzer, 2018

(+ poëzie van Kreek Daey Ouwens, en Charles Cros)

Werldgemiddelde, Uitgeverij crU, 2020

Vondel, Uitgeverij crU, 2021

machine poëzei, Gaia Chapbooks, 2024